

بیانیه ای پیرامون هدف گذاری ویژه ی اماکن فرهنگی در ایران

کمیته بین‌المللی سپر آبی¹ با نگرانی شدید، بیانات اخیر رئیس‌جمهور ایالات متحده ی آمریکا پیرامون هدف گذاری اماکن فرهنگی ایران در صورت واکنش ایران به قتل (ترور) سپهبد (شهید) قاسم سلیمانی را بیان می‌دارد.

هدف عمد قرار دادن اماکن فرهنگی و مذهبی (که اهداف مشروع نظامی نیستند و هیچ الزام ضروری نظامی ندارند)، به ویژه در حقوق بشردوستانه ی بین‌المللی تحت هر شرایطی و به طور برجسته در «کنوانسیون حفاظت از دارایی‌های فرهنگی در بروز درگیری مسلحانه» کنوانسیون 1954 لاهه و پروتکل ثانویه آن در 1999 ممنوع به شمار می‌آید. این کنوانسیون در سال 2009 توسط ایالات متحده آمریکا به تصویب رسید. حفاظت از دارایی‌های فرهنگی همچنین بخشی جدایی‌ناپذیر از پروتکل الحاقی اول 1977 به کنوانسیون‌های 1949 ژنو (ماده 53 و 85 (بند 4 مورد د))²، اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی 1998 رم (ماده 8 (بند 2 مورد ب زیربخش 9) و ماده 8 (بند 2 مورد ث زیربخش 4))³ و قطعنامه 2347 شورای امنیت ملل متحد است. حفاظت از دارایی‌های فرهنگی در زمان وقوع درگیری مسلحانه، یک قانون بین‌المللی مرسوم و بدیهی تلقی می‌گردد.

موقعیت کنونی از آن رو حیرت‌آور و مایه ی تاسف مضاعف است که ایالات متحده آمریکا نخستین کشوری بود که در خلال جنگ‌های داخلی آمریکا در 1863 از طریق کد لیبر⁴، حفاظت از دارایی‌های فرهنگی به هنگام روی دادن درگیری‌های مسلحانه را ارج نهاد.

اخیراً نیز اشخاصی به علت جنایت علیه دارایی‌های فرهنگی توسط دادگاه جنایی بین‌المللی یوگوسلاوی سابق، مجرم شناخته شده و به حبس محکوم شدند؛ در سال 2016 نیز آقای المهدی، عضو گروه افراط‌گرای انصارالدین به علت تخریب 9 مقبره و مسجد در تیمبوکتو در کشور مالی از طرف دیوان کیفری بین‌الملل بنابر اساسنامه رم به 9 سال حبس و پرداخت 2/7 میلیون یورو جریمه نقدی محکوم شد.

¹ کمیته بین‌المللی سپر آبی یک سازمان مردم‌نهاد (ان‌جی‌او) بوده که تحت قانون هلند بنیان نهاده شده است. این کمیته در راستای مأموریت خود برای حفاظت از دارایی‌های فرهنگی جهان، پیرامون حفاظت از دارایی‌های فرهنگی به هنگام درگیری مسلحانه به رایزنی با یونسکو می‌پردازد؛ پیگیری حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی، ملموس و ناملموس (معنوی) در صورت بروز درگیری‌های مسلحانه، فجایع طبیعی یا بشری (ساخته دست بشر) نیز از وظایف این کمیته می‌باشد. به این آدرس مراجعه شود: <https://theblueshield.org/>

² arts 53 and 85(4)(d)

³ arts 8(2)(b)(ix) and 8(2)(e)(iv)

⁴ کد لیبر: فرمان رسمی نظامی 100، دستورالعمل‌های فرماندهی ارتش‌های ایالات متحده در میدان نبرد؛ به این آدرس مراجعه شود:

<https://uscbs.org/1863-lieber-code.html>

اگر ایالات متحده بالاخص با توجه به رهبری تاریخی‌اش، به فهرست مسئولان تخریب عمدی، از پیش حساب‌شده و غیرقانونی میراث فرهنگی افزوده شود، مایه‌ی تضعیف شدید حقوق بشر دوستانه‌ی بین‌المللی و تنزل چشمگیر جامعه بین‌المللی خواهد بود. ما از رئیس‌جمهور خواستاریم تا با حذف هرگونه مکان فرهنگی از فهرست اهدافش، ایالات متحده آمریکا را از ارتکاب به جنایت جنگی باز داشته و تهدید علیه اماکن فرهنگی در ایران را به هر طریقی متوقف نماید.

لطفا برای دریافت اطلاعات بیشتر با آدرس الکترونیکی زیر در تماس باشید:
پروفسور پیتر جی استون، معاون رئیس، کمیته بین‌المللی سپر آبی

Peter.stone@ncl.ac.uk